

กรุงเทพมหานคร

From Wikipedia

26 ธันวาคม พ.ศ. 2568

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวงและนครที่มีประชากรมากที่สุดของประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษา การคุณภาพชั้นสูง การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ การสื่อสาร และความเจริญของประเทศ เป็นเมืองที่มีชื่อว่าที่สุดในโลก ตั้งอยู่บนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำเจ้าพระยา มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านและแบ่งเมืองออกเป็น 2 ฝั่ง คือ ฝั่งพระนครและฝั่งธนบุรี กรุงเทพมหานครมีพื้นที่ทั้งหมด 1,568.737 ตร.กม. มีประชากรตามทางเบี่ยนราชภูมิกว่า 5 ล้านคน ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นเอกนคร (Primate City) จัด มีผู้กล่าวว่า กรุงเทพมหานครเป็น "เอกนครที่สุดในโลก" เพราะมีประชากรมากกว่านครที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 2 ถึง 4 เท่า[3]

มหาวิทยาลัยลูธเบอร์เรจ (Loughborough University) จัดกรุงเทพมหานครว่าเป็นนครโลกรดับเบิลฟลาม[4] กรุงเทพมหานครยังเป็นเมืองที่มีตีระพีมากที่สุดเป็นอันดับที่ 7 ของโลก[5] มีสถานที่ท่องเที่ยวหลายแห่ง เช่น พระบรมมหาราชวัง พระที่นั่งวิมานเมฆ วัดต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีแหล่งจันจาย ใช้สอยและค้าขายที่สำคัญซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติมากมา โดยในปี พ.ศ. 2555 องค์กรการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้จัดอันดับกรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่มีคุณเดินทางเข้าเป็นอันดับที่ 10 ของโลกและเป็นอันดับที่ 2 ของเอเชีย โดยมีคุณเดินทางมากกว่า 26.5 ล้านคน[6] นอกจากนี้จากการจัดอันดับการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตมาสเตอร์การด ประจำปี พ.ศ. 2557 กรุงเทพมหานครมีการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิตของนักท่องเที่ยวถึง 16.42 ล้านдолลาร์ เป็นอันดับที่ 2 ของโลก รองจากกรุงลอนדון สหรាជាតาจักร เท่านั้น[7]

กรุงเทพมหานครเป็นเขตปกครองพิเศษของประเทศไทย มีได้มีสถา นะ เป็น จัง หวัด คำ ว่า ”กรุงเทพมหานคร” นั้น ยัง ใช เรียกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของกรุงเทพมหานครอีกด้วย กรุงเทพมหานครมีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรง แต่ปัจจุบันผู้บริหารกรุงเทพมหานครมาจากการแต่งตั้ง

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา กรุงเทพมหานครยังเป็นเพียงสถานีการค้าขนาดเล็กอยู่ที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยา ต่อมาเมืองขนาดเพิ่มขึ้นและเป็นที่ตั้งของเมืองหลวง 2 แห่งก่อตั้งกรุงธนบุรี ในปี พ.ศ. 2311 และกรุง

รัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2325 กรุงเทพมหานครเป็นที่ตั้งของการต่อสู้ทางการเมืองของประเทศไทยลดอดคริสต์ศักราชที่ 20 นครเดิมโดยอย่างรวดเร็วและปัจจุบันมีผลกระทบสำคัญต่อการเมือง เศรษฐกิจ การศึกษา สื่อและสังคมสมัยใหม่ของไทย ในช่วงที่การลงทุนในอาเซียนรุ่งเรือง ทำให้บรรษัทชั้นนำเข้ามาตั้งสำนักงานใหญ่ก្នុងภาคในกรุงเทพมหานคร ทำให้กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทางการเงินและธุรกิจในภูมิภาค นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์กลางการขนส่งและสาขาระดับสูงทั่วประเทศและกำลังเติบโตเป็นศูนย์กลางศิลปะ แฟชั่น และการบันเทิงในภูมิภาค อย่างไรก็ได้ การเดินทางโดยอย่างรวดเร็วของกรุงเทพมหานครขาดการวางแผนเมือง ทำให้ระบบโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอ ถนนที่ชำรุดและการใช้รถส่วนบุคคลอย่างกว้างขวางส่งผลให้เกิดปัญหาจราจรและอัคคีภัย

๑ ประวัติ

พื้นที่บริเวณกรุงเทพมหานครในปัจจุบัน เดิมเป็นที่ตั้งของเมืองธนบุรีครีเมหสุทธิ ชาวต่างชาติเรียกันว่า ”บางกอก” มาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา[8] มีความสำคัญเนื่องจากเป็นเส้นทางออกสู่ทะเลและติดต่อกับชุมชนชาวจีนที่ตั้งตระหง่าน ครอบดูแลเก็บภาษีกับเรือสินค้าทุกลำที่ผ่านเข้าออก สวนบริเวณปากน้ำตรงข้ามไทย เรียกันว่า ”น้ำอัมสเตอร์ดัม” มีชุมชนใหญ่และโภตดงของชาวต่างประเทศไว้สำหรับพักสินค้า ปัจจุบันก็อพื้นที่บริเวณอ่าวก包围ะ ประಡ[d]

ที่มาของคำว่า ”บางกอก” นั้น มีข้อสันนิษฐานว่าอาจมาจากภาษาที่แม่น้ำเจ้าพระยาดีเยี้ยวไปมา บางแห่งมีสภาพเป็นเกาะโดยจีงเรียกันว่า ”บางเกะ” หรือ ”บางโคง” หรือไม่ก็เป็นพระบริเวณนี้มีต้นมะกอกอยู่มาก จึงเรียกว่า ”บางมะกอก” โดยคำว่า ”บางมะกอก” มาจากคำว่า ”ตอรุณ” ซึ่งเป็นชื่อเดิมของวัดดังกล่าว และต่อมากรรุนคำลงจีงเหลือแต่คำว่า ”บางกอก”[8][9]

ต่อมาเมื่อลังกาเสียกรุงศรีอยุธยาใน พ.ศ. 2310 หลังการกองกู้อิสรภาพจากพม่า สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีทรงสถาปนาเมืองธน

บุรีศรีมหาสมุทรให้เป็นราชธานีแห่งใหม่ เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2313[8] ครั้นสืบเชิงการสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ในวันที่ 6 เมษา ยน พ.ศ. 2325 สมเด็จเจ้าพระยามหาดไทยศึกได้ขึ้นเสวยราชสมบดิ ทรงพระนามว่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ประมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ซักวี มีพระราชดำริว่า ฝ่ากตະวันออกของกรุงธนบุรีมีขัยภูมิที่กว่าตะวันตก เพราะมีลำนำเป็นขอบเขตอยู่กว่า ครึ่ง ทางห้าศอกยกมาติดถึงชายทะเล ก็จะต่อสู้ป้องกันได้ง่ายกว่า อยู่ข้างตะวันตก จึงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างกรุงรัตนโกสินทร์ขึ้นทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยาให้เป็นราชธานีแห่งใหม่ โดยสืบทอดศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมจากพระราชวังหลวงของกรุงศรีอยุธยา[8]

พระองค์มีพระบรมราชโองการให้พระราชทานธิกรณ์กับพระยาวิจิตรนารี เป็นแม่กองคุณช่างและไพร่ไปวัดกลางที่ดินเพื่อสร้างพระนครใหม่ในวันที่ 8 เมษา ยน พ.ศ. 2325 ทรงประกอบพิธียกเสาหลัก เมื่อวันอาทิตย์ เดือน 6 ขึ้น 10 ค่ำ ปีรุ่งแล้ว 9 นาที ปีชาก จ.ศ. 1144 จัดว่าสัก ตรงกับวันที่ 21 เมษา ยน พ.ศ. 2325 เวลา 6.54 น.[8] และทรงประกอบพระราชพิธีปูชนียาภิเษกในวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2325[10]

ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนชื่อพระนครจาก บวรรัตนโกสินทร์ เป็น ออมรัตนโกสินทร์ และมีฐานะในการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น จังหวัดพระนคร[11]

ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตัดถนนใหม่ขึ้น ทรงดำริให้ตัดถนนเจริญกรุง เป็นถนนเส้นแรกในกรุงเทพมหานคร ก่อสร้างเมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2404[12] และเปลี่ยนรูปแบบฝังเมืองกรุงเทพมหานครเล็กเช่นๆ รายประเทศ เนื่องจากในสมัยนั้นสยามประเทศถูกคุกคามจากมหาอำนาจอยุปราช และทรงจุดไฟเป็นหนึ่งในซอวังที่มหាកวานาจนำมาใช้เพื่อแทรกแซงและคุกคามสยามประเทศ ภายหลัง ต่างชาติยุโรปเอง ได้ย้อมรับกรุงเทพมหานครว่า เป็นหนึ่งในเมืองที่มีผังเมืองดงามที่สุดในโลกในสมัยนั้น[13]

Typeset with lualatex, babel 25.17, and microtype.